

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Auliek Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefracate nu se
primese.

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 32

Societățile noastre de consum.

Încurajați de succesul ce-l au
bancile, în mai multe centre arde-
șene și bănățene, fruntașii români
întemeiat societăți zise de consum,
gazine pline cu tot felul de mă-
rfuri necesare mai ales țăranilor ro-
mâni, vinzând aceste mărfuri în mic
mare. O idee nu se poate mai sa-
ră. Pentru că, într'adevăr, în ale
magazinării stăm rău de tot și o gră-
mie de bani românești ajung tot în
mâna străinilor, mai ales în a Ovrei-

Unde mai ieri apoi, că aceste p-
răși românești lucrează cu procente
mici, mulțumindu-se cu câștig mai
mic, așa că profită mult și consu-
matorul.

Servesc apoi, aceste prăvălii,
unde tinerii români se
servesc în ale comerțului și mai
de toate se ajută deschiderea
prăvălii românești la sate, scăpân-
du astfel poporul din mâna Ovrei-

Cine cunoaște viața sateilor
români, va înțelege și aprecia mîsu-
ră importantă a acestei mai noi
întreprinderi românești.

Se pare însă că am pățit-o și aici
în politică: n'avem destul oameni
specialiști, și ajungând la conducere
diletanți, afacerile s'au poticnit,
în unele părți bate la ușă licui-
rea.

Până să ajungă însă afacerea la
îndeplinire, s'a trecut o serie întreagă
de suferințe, cari dacă n'au ajuns să fie
revelate în public, este pentru că Ro-
mânia nu vorbește bucuros de ase-
menea lucruri și o parte a presei ro-
mâne ar fi și supărat amiez și patroni,
când înregistra încorectitățile ce s'au
descoperit, scandalele petrecute ba-
ră fuga unora, după ce au pus în
circulație banii acționarilor și au dat
puternică lovitură chiar încrederei
publicului român puse în întreprin-
dile de soiul acesta.

Dacă vom tăcea însă și mai de-
taliat și nu ne vom da seama, discu-
tând cel puțin în principiu, fără a numi
nume și persoane, despre cauza rău-
ei băntue deja de mulțor, ușor
se ajunge la totală bancrută.

Întâiu de toate a lipsit cuvenita
preparațiune. În unele locuri s'au pornit
lucrurile în mare: s'a investit capital
în mare și în mărfuri cari au stat
în lunile nedesfăcute. Și, fără să fie
oameni pricepători, negustorie s'a fă-
cut cu tot felul de mărfuri, așa că în
multe au păgubit ori societățile ori pu-
blicitatea a fost înșelat, încât acesta și-a
înțeles. Intreprinderea va fi ea națio-
nală, dar' marfa prea e scumpă...
S'au obiectat prețurile și s'a
scutit și efectul concurenței străine, care
nu învinsă, deși plocurea era

de tot puternică, societățile au fost
necesitate să procure marfă mai iefti-
nă, și, prin urmare, calitatea mărfu-
rilor a suferit simțitor, încât în unele
părți marfa societății a ajuns termen
de comparație când e vorba de marfa
— proastă.

Cliențela bună s'a pierdut astfel
și societățile au ajuns să se razime
pe mușterii slabi.

Increderea oarbă ce s'a acordat
celor puși să conducă negustoria, d'a-
semeni a stricat mult. De aceea, la
una din societăți s'a ajuns, de pildă,
că numai cu forța polițienească direc-
ția întreprinderii a putut să se facă
stăpână pe afacerile și averea acțio-
narilor; ba ca motiv că afacerile merg
prost și că sunt diferențe de bani, s'a
invocat arderea magaziei cu mărfuri,
și, lucru ciudat: magazia nu era asig-
urată! În altă parte s'au petrecut
lucruri potrivite a servi pentru libretul
unei opere comice. La o pră-
vălie s'a pus adică conducător un fost
straja-mășter. Din necesități locale, el
a fost investit chiar cu dreptul for-
mal de proprietar. Negustoria, se în-
țelege, mergea rău și când s'a trimis
controlorul, care a și constatat repede
diferența și a pus în vedere o licui-
dare, ce și-a zis straja-mășterul? În
împregiurări grele ostașul scapă ade-
sea prin curajul extraordinar. S'a pus
deci în fața controlorului și a zis:
Adică ce cauți d-ta în prăvălia mea?...
Și când a făcut gură, controlorul l'a
luat frumuseț de guler și, să nu cre-
deți că l'a dat afară. Nu, ci l'a pus
la arest într'o magazie ori coteț, nu
se știe încă exact care din două.
Destul că dacă vor ajunge lucrurile la
judecată, o să fie un ris și mirare
că-i merge vestea.

Cine nu înțelege oare, că dacă
începeam comerțul având oameni spe-
cialiști la conducere, ear' nu puneam,
cum s'a întâmplat într'un loc, contro-
lori ai mărfurilor un doctor și un advo-
cat, afacerile erau să meargă bine,
câci terenul este minunat?!

Trebuia deci, mai înainte de toate,
ca bancile, a căror conducători au
inițiat societățile de consum, să-și
formeze întâiu oameni specialiști în
ale comerțului ear' nu să creadă că,
de pildă, un contabil poate fi și bun
conducător de prăvălie și negustorie
întinsă

Vorba este acum ca scăderile
constatate ieri și colo să serve de în-
vățătură tuturor Românilor.

Situația în Austria.

Visitele cele dese și repetate p cari
le-au făcut la Viena fruntașii vieței po-
litice austriace nu au scăpat atențiunei
publice. Visitele primului ministru au-
stiac Körber, în special, sunt de a se
pune în legătură cu situația parlamen-

tară din Austria, care a ajuns, cum
s'ar zice, în stare de faliment.

Din cercuri bine informate a respi-
rat știrea că primul-ministru Körber în
ultima sa audiență a prezentat progra-
mul viitoarei sale lucrări, cu protec-
tele menite de a îndrepta situația par-
lamentară, pentru garanțarea putinței
activității parlamentului, pe cari M. S
Monarchul le-a aprobat.

Körber e hotărât să convoace din
nou Reichsrathul în luna Octombrie,
dar aceasta numai în cazul când i-s'ar
da garanții că deputații vor fi liniștiți
și hotărâți de a lucra serios. Nu este
vorba în programul lui Körber nici de
a se ținea noi consfătuiri în chestia
proteciunii legilor de limbă.

De-o-cam-dată primul ministru va
avea consfătuiri cu membrii fruntași ai
diferitelor partide. Este de remarcant, că
cu ocaziunea ultimei sale vizite la Ischl
a avut o întâlnire cu baronul Chlu-
mecky, care mersese la Ischl anume
pentru aceasta.

Consfătuirea celor doi bărbați poli-
tici a durat mai multe ore.

Dorința de a readuce parlamentul
în situația de a lucra, se manifestă și
din cerul Cehilor bătrâni. „Plzenska
Listy“ aduce știrea, din cercuri hotărâ-
toare ale marilor proprietari Cehi con-
servatori, că s'a exprimat dorința de a
se suspenda obstrucția la deschiderea
parlamentului, cel puțin față de câte-va
chestiuni; dar tinerii Cehi sunt mînați
de însuși poporul spre a continua cu
oposiția crâncenă.

Din cercurile poloneze de asemenea
s'a accentuat dorința unei împăcări.

În fața tuturor acestor frumoase
dorinți inse se ridica „Narodni Listy“,
organul tinerilor Cehi, și spune că Cehii
nici când nu vor permite ca chestia de
limbă să fie amânată. Parlamentul au-
stiac nu mai e în stare de a trăi, și
Cehii nu sunt dispuși de a-l mai impru-
măta o nouă putere de viață în schim-
bul unor concesii.

Intervievat un personaj politic
însemnat din Viena asupra situației,
acela a declarat că e sigur că obstruc-
ția ar izbucni în cea dintâiu ședință a
parlamentului, deoarece guvernul nu e
dispus să retragă ordinațiunile pentru
limbă, iar Cehii nu cedază nimc.

Dr. Ebenhoch și-a exprimat pă-
rerea, față cu un ziarist maghiar, că
nici dizolvarea parlamentului nu ar duce
la scop, deoarece nici cu parlamentul
cel nou nu s'ar putea face pactul cu
Ungaria.

Ne găsim deci în fața unei situații
din care ne putem aștepta la surprin-
deri, căci de o desvoltare normală și fi-
rească a lucrurilor nu mai poate fi
vorba.

Revista săptămânei.

În departatul Răsărit, în țeara
Chinezilor, par'că nici nu s'ar fi în-
ceput încă d'a binele războiul cel
mare, cu toate că sunt acum mai
multe luni de când s'au vestit de-
aco'o grozăvii de omoruri, și rënd
pe rënd au trimis oștiri puternice
mari din Europa la fața locului. Au
fost și câteva lupte mari, dar'
armatele creștine tot n'au porait
încă pentru a lua capitala, orașul
Peking. Erau împedecați de a face
lucrul ac sta din pricină că nu erau
învoiați asupra comandei, au se hotărâse
din care neam să fie comandantul
suprem al întregii armate aliate.
Acum s'a hotărât ca să fie un general
german, fiind că germanii au fost
mai rău isbiți în cinstea lor, prin
omorirea trimisului lor din China.

Rusia, împărăția muscalilor însă,
nu pare cu totul mulțumită de acea-
stă întocmire, deoarece ce ea e gata
să bage în foc 200.000 de ameni, pe
când celelalte puteri, toate la un loc
abia au până acum 40.000 de soldați
trimiși la războiul din China. Este
ușor acest lucru pentru muscali, căci
sunt vecini cu China, prin Siberia,
pe când celelalte puteri își duc cu
greu armatele peste mări îndepărtate
până să ajungă la locul războiului.

Dacă în departatul răsărit Rusia
își dă toată silința să aibă cel mai
mult profit, în Europa, în Peninsula-
Balcenică tot treburile ei le fac
ciracii mărunței, Bulgarii și Sârbii.

Am spus în săptămâna trecută
despre omorurile groasnice pe cari
le fac Bulgarii în Orientul european,
cu deosebire contra Românilor, mînați
de mâna ascunsă a Rusiei, cu gândul
de a prăpădi toate neamurile cari
nu voesc să se închine și să se
facă slugile Țarului rusesc. Prin
omorirea profesorului Mihăileanu, la
cercetarea vinovaților celor ameste-
cați la acest omor, s'a dovedit că și
un ministru din Bulgaria este părtaș.

De aceea e foarte încordată
starea între România și Bulgaria. Încât
dacă Bulgaria nu va da în judecată
și nu va pedepsi cu toată asprimea
pe criminalii nemernici, cari s'au co-
coțat în principatul lor până la slujbe
ministeriale, România nu se va da
înapoi dela o strașnică răzbunare.

Tot spre partea Rusiei a înce-
put să se dea și micul regat al sâr-
bilor, decând cu căsătoria tinerului
rege Alexandru.

Așa că vedem cum în jurul
nostru, în jurul țării noastre și a fru-
moaselor Români totul se pleacă spre
Rusi.

Și în aceste vremuri grele, când
înafară se întăresc dușmanii noștri,
compatrioții noștri unguri, în loc de a
ne întinde mâna frățescă, pentru a
munci împreună la întărirea statului
contra primejdiei care de-opotrivă ne
amenință, unblă chiar și prin străini
propovăduind lucruri mincinoase des-
pre noi; și nu pricep, nu vreau să pri-

ceapă ca este deopotrivă pentru fericirea lor ca și pentru a noastră, și pentru binele patriei noastre comune, ca fiecărei naționalități să i-se dea drepturile care i-se cuvin.

In dreptate și frăție este țaria!

La o adunare de studenți, din toată lumea, care s'a ținut la Paris în zilele trecute, studenții unguri au vrut ca să combată iarăși pe Români, spunând că studenții Români din Ungaria trebuie să fie socotiți ca Unguri.

Dar îndrăzneala le-a căzut în călcăie, și acum se vaetă gazele ovreomaghiare, că studenții unguri au fost umilită la Paris de Români, căci adunarea a dat dreptate Românilor.

Cine umblă cu minciuna, rușine pățește!

Oprindu-ne asupra lucrurilor ce se petrec la cărmuirea din Viena, capitala Imperăției, vedem că miniștrii austriaci își dau toată osteneala, ca să facă pace între partidele din Imperăție.

Starea aceasta de lucruri e foarte gravă, și privește și legătura dintre regatul Ungariei cu Austria, între cari trebuie să se reînnoiască pactul dualist, adică legătura dintre cele două țări, cari au unul și același domnitor, pe M. S. Imperatul și regele nostru Francisc Iosif I.

Dar despre acestea vom vorbi mai cu de-amănuntul în alt rând, după ce vom vedea ce se mai întâmplă.

Din comedile lui Bánffy Postul prim-ministru al țării, și mai în vechime pandur, decăzând a căzut dela putere și nu mai îngrozește lumea cu brutalitățile sale, s'a apucat de meseria de a scrie lucruri de tot ciudate pe care le publică apoi în ziarul său „Magyar Szó”, pentru a infierblnta pe soviniști cu povestiri de „trafari”, mai ales din partea Românilor.

Așa de pildă, cu ocazia congresului bisericesc al Românilor gr. catol. convocat la Blaj, „Magyar Szó” spune că:

„Abstrăgând dela programul serbărei care numai în zilele acestea va fi stabilit, suntem în putință de a anunța ca fapt înregistrat și cu ocazia serbărei bisericesti se va ține în Blaj o mare adunare națională, la care vor lua parte toți fruntașii

naționalităților din Ungaria, și aici își vor fixa atitudinea față de viitoarele alegeri parlamentare... Acum își dau osteneala să câștige și pe Sași” etc. etc.

„Mai adăun'zi „trada” țara mitropolitul Meșianu, zici „tradează” mitropolitul Mihali...”

Și cine e mântuitorul ideii de stat *Indeo m' ghiar?*

Neprihănitul tovarăș al hahamilor, baronul Banffy!

Și cu toate astea, *Szék* nu pleacă de la putere pentru a lăsa locul salvatorului ex-pasă.

Rău a ajuns baronul Banffy.



Din România.

In jurul complotului bulgar.

Ziarul oficial „Timpul” publică la loc de frunte un important articol în privința esității guvernului bulgar, din care reproducem următoarele puncte capitale:

„Noi nu ne mai trebuie dovezi despre complicitatea comitetului bulgar în asasinatul lui Mihăileanu. Dovezile abundă. Ceea ce ne trebuie este do-ada, că guvernul bulgar nu este complice cu isprăvile comitetului. Această dovadă e datorită o producă guvernul Principatului vecin, dacă vrea să trăiască în bună prietenie cu noi.

O singură dovadă rămâne de făcut; celelalte există și va fi lesno să se pue sub ochii guvernului bulgar. Acea singură dovadă este *desființarea comitetului macedonean și predarea pe mâna autorităților noastre a tuturor asasinilor materiali și morali, cari se restață sub cerul liber al Bulgariei. Numai astfel se va dovedi neomplicitatea guvernului bulgar sau, cel puțin, hotărârea lui de a face amendă onorabilă și de a intra pe calea cea bună.*

„Până atunci guvernul bulgar are și trebuie să aibă înaintea sa afirmațiunea energică și constantă a întregii națiuni, că pace și bună prietenie cu noi nu poate exista”.

Meeting de protestare.

Intr'un mare cerc de ziaristi s'a discutat ținerea unui mare meeting de protestare în potrița atitudinii Bulgari.

Toată presa română a căzut de acord, în principiu, cănd trebuie să se țină, nu s'a hotărât nimic de-o-camdată.

Entuziasmul este mare prin toate cercurile presei și toți acum și-au nărăsit pe simurile politice, *unși fiind într'un singur gând, de a răbuna insulta adusă țerei de guvernul bulgar.*

Ziaristi, în întrunirea ce au făcut-o, au mai hotărât să ducă flecare în ziarele lor o campanie cât se poate de violentă, cerând guvernului să procedeze cu cea mai mare energie în potrița guvernului bulgar.

Marea agitație din Macedonia.

Vestea asasinării lui Mihăileanu nu numai că a produs o vie indignare în cercurile românești din Macedonia, dar încă a indignat într'atâta pe Români ca și pe Albanezi, încât aceștia au și trimis o delegație la sublima Poartă de a interveni să pună capăt agitatorilor bulgarești, căci altfel vor fi nevoiți să se pună sub stare de apărare recurgând la arme și violențe.

Românii din Bulgaria și mai ales cei din Sofia au ales o delegație de 9 inși, care să meargă să se prezinte Principelui Ferdinand și să-l roage să intervină pentru a face să înceteze terorizarea Românilor din Bulgaria.

Un răspuns.

Regretăm, că trebuie să revenim asupra unui lucru de atâtea ori. E vorba însă de scrisorile d-lui I. G., publicate în „Tribuna” dela Sibiu, prin cari ne atacă fără motiv „pe cei dela „Tribuna Poporului”. Ne atacă fără-ca noi singuri să fi dat privilegiu la această încredere ne avută în domnia-sa, căci suntem aproape siguri, cine scrie sub inițialele I. G.

Să nu presupună, că noi am scrie în numele învătătorilor contra celor păcătoși dintre dumnia-lor, pentru-că chiar între dișii sunt oameni mai largi în vederi și nu sunt indestulți cu mersul de până acum al trebilor învătătoresci. Ca să fie convins dl I. G., că nu noi scriem, ci chiar un membru al corpului învătătoresc scrie, lăsăm să urmeze scrisoarea ce ni-a sosit ca răspuns la cele publicate în „Tribuna” din Sibiu:

Așa se vede, că contratele I. G. și-a însușit obiceiul: să se schimbe ușor în păreri, căci mai de mult a'te păreri avea; dar lasă arestarea de parte... și îi răspund la cele scrise de d sa în „Tribuna” din Sibiu Nr. 149.

Să nu creadă dl I. G., că cele publicate în „Tribuna Pop.” sub titlul „Reflexiuni” ar fi lucrurile redactiei, nu, ci sunt simplul păreri al învătător, care are dreptul să-și exprime cele observate.

A înțeles rău și greșeste dl I. G. sustine, că în reflexiunile mele asupra marajă Cetească bine încă odată și că am zis: „Ba, unor oameni din țara noastră, să se urce pe vârful băncii aceluia să bată cu picioarele și să scrie — Aceasta în Nr. 127; (ar' în Nr. scris: „când unii indivizi și în moralitatea sub zero”...

De aici nu se poate deduce că ritatea e așa cum zice d-sa, pentru-am zis hotărât, că unor și unii, car' joritate și. Apoi asiguraze ne d-sa că unor și unii nu sunt așa cum am

Di I. G. mi-se pare că e prea. Nu voiește să vadă starea faptică a lui, ci vrea să nego, că în lumina pote negre...

D-sa, în iubirea prea mare de ce-o are, presupune, că toți sunt deși impusul nu alunecă de pe calea și impus, până când... departe ca toți să fie egali.

Trebuie să concedem, că avem tăciți destul. Ear' compararea învătătorilor cu alte corporațiuni, n'are loc, pentru- că acelea din indivizi nu știu ce e — nu o va lua nime de cinosură, pentru noi trebuie să fim exemple în ce e și corect... căci generația tinărească nu crează nici societății, cari, cari nici unuia din studii înalte, care menire în societate, ci ni-e încrăzută dascălilor, și, ori-ce vor face alții, va lua „de eroe”, până când cea mai mică răuă ni se încrăzută dar', care a fost scopul când am flexiunile, căci credeam, că-și vor seamă oamenii de ceea ce sunt și vor vor nisul spre calea cea adevărată; că prin observările mele voiu deșiră spre calea cea rea și nici decum mă așteptam, că nevinovații să se atestine și cu atât mai virtos, să cel neiniereșat și atei.

Cred că numai sincer de va judeca, că adevărul am vorbit și ear' dacă d-sa are treabă cu indivizi voi să vadă învătătorimea ingenuității, apoi apuce altă cale, adrează exemple reale, ear' în cu general bioase. Spună adevărat: Eată ce cutare și cutare individ, ca apoi să noaștem sau să-i cunoaștem toți rău-votoiți ai noștri, dar' să nu se adevărul, căci atunci nici când îndrepta. Lasă, d-le I. G., pe cel pe căciulă să se apere, să se apere guri, dacă sunt harnic, — să-și vor sice. — Să nu măgulim nimă, niel să nu lăsam ca alții să ne măguliri...

Deocamdată e destul atata.

FOIȚA TRIBUNEI POPORULUI.

„VATRA PĂRĂSITĂ”.

Acesta este titlul celei mai nouă povești, care vine să se înșire în rândul lucrărilor dlui Ioan Slavici.

Cine din cărturarilor români nu știe de dl Slavici? Activitatea lui bogată și rodnică îi fixează un loc de cinste între fruntașii neamului nostru.

Nu numai pentru noi, Românii de sub Coroana sftului Stefan, a fost binecuvântată munca implinită de acest distins bărbat, rolul lui este de căpetenie în desfășurarea vieții culturale a întreg neamului românesc.

Mișcarea literară, — pornită la Iași acum vre-o treizeci și mai bine de ani de societatea Junimea, pe lângă criticul dl T. Maiorescu, al cărui rol a fost zdrobirea vechiei direcții, între creatorii direcției noi, numără pe M. Eminescu și I. Slavici, alături cu povestaciul Ioan Creangă.

Măiestrul poeziei române Eminescu alături cu prosatori Slavici și Creangă, ridică la acel nivel revista „Convorbiri Literare”, de care nici una din revistele literare românești azi nu se apropie.

Nu de mult Pam văzut pe dl Slavici earăși redactând în București frumoasa revistă „Vatra” însoțire cu cel mai talentat

scriitor din generația nouă, cu Gheorghe Coșbuc, poetul și cu I. L. Caragiali.

Intemeierea unei serioase școale de ziaristi în țara noastră, tot dlui Slavici îi revine; zilele de adevărată glorie a ziarului „Tribuna”, de numele și activitatea lui se leagă.

În literatura universală tot prin scrierile lui s'a deschis porțile intrării noastre, căci din novelele sale sunt făcute traduceri în limba germană, — de cărând am văzut chiar și în limba norvegiană.

Și ceea-ce este mai ales ademenitor în scrierile sale literare, este că toate subiectele sunt luate din popor, din viața poporului nostru. Nimeni nu a pătruns atât de adânc și așa de bine în sufletul poporului românesc, nimeni nu cunoaște pe țeranul român ca dl Slavici; ear' ac a pătrundere și observațiunile fine, sunt puse în scris într'o limbă dulce și curgătoare, încât îți vine să nu mai lași cartea din mână.

Pe vremea aceasta de secetă literară, sau mai bine zis pe vremea aceasta când secăturile literare ne îmbulzesc, cu deosebire dincoace de Carpați, din același centru de unde altădată scria maiestrul prozelor române, — ne este mai ales un prețios eveniment literar apariția novelii dlui I. Slavici: „Vatra părăsită”.

Să mai intrăm în coliba Românilor, să-l vedem harnic la muncă, cutropit de neajunsuri, cu supărările lui, îngrijorat de ziua de mâine, socotindu-se și chibzuindu-și lucrurile sale: să-l vedem în ispită, în lungiurată de dușman, cum își croiește el calea cea bună cu judecata lui sănătoasă, — așa cum îl găsim în „Vatra părăsită”.

Ana, văduva dascălului Nae, a rămas de bărbatul său cu patru copii mici, și deși e femeie harnică și cu chibzueală, — femeia-i femeie; nu-i cap de bărbat, nu are putere cât ar ave pricepere ca să îngrijească agoniseala rămasă de bărbatul seu.

Fratele ei Ghiță, om cuprins și priceput la toate, care trebuia să-i fie de ajutor, nu era om cum se cuvenia unui frate mai mare. În loc de a sta în ajutor surorii sale, meru o îndemna să-i vândă lui „vatra veche”, unde fusese odată satul, și care era proprietatea Anei, rămasă de la bărbat.

Cu moara, cu lucrul câmpului, cu răutatea slugilor și cu dușmănia frate-sau Ana cu greu o duce. Dar cum Dumnezeu nu uită pe omul vrednic și cu inimă pentru copiii săi și avutul părintesc, îi aduce în cale pe Zamfir, un făcău harnic, care, după ce își implinește anul de serviciu în oaste, se într'învoială cu Ana, ca să-i conducă gospodăria.

O mulțime de pacoste, ce oamenii răi, ca Ghiță, ne prezintă grele, prin cari trec oamenii noștri.

O figură simpatică din povestea Safta, fata lui Bucur al lui Cimbru slugește în casa Anei, și care e multumită decât atunci, când ea a de găini, ea a dat de mâncare puilor care toată ziua nu se mai oprește din Nici copilul cel mic al Anei nu se astă din plâns decât atunci, când se brațele Saftel.

Bucur al lui Cimbru, nu e om dar' din păcatele beției a apucat pe lui Ghiță, care i-a arendat pământul un preț de nimic. De aceea Bucur inimă tare amărită contra lui Ghiță, în tot cursul povestirii îl vedem pe Zamfir și pe Ana, contra lui Ghiță.

Scene admirabile, sugestive, mentale, întreșes povestirea vieții amănunțită, și ne duc la un deosebit final multumitor, prezentându-ne o vieții de la țeară.

Ne facem o plăcută datorie de atențiunea asupra recente lucrări a Slavici; cu atât mai mult, cu cât eerea și prețuirea lucrărilor sale numai un câștig real, ci ar fi lucrul necesar, pentru Români căr' frun-

Academia teologică pentru Mitropolia ort. rom. din Transilvania.

Sub acest titlu „Biserica și Școala” din
Nr. 31 (121. c. n.), publică următoarele
acte de deosebit interes:

În congresul național bisericesc
anul 1878, membrul congresual
Mangra a făcut propunere să se
înființeze o academie teologică pentru
înălțarea mai înaltă a clerului din
provincia noastră mitropolitană. Dar congresul sub Nr. prot. 192
acel an a însărcinat consistoriul
mitropolitan să studieze chestiunea și la
proxima sesiune congresuală a așezat
propunere motivată în privința
realizării acestei idei. La proximal
congres însă, care s'a ținut în anul
1881, consistoriul mitropolitan rapo-
rtând, că a întâmpinat greutăți în stu-
dierea chestiunii; dar congresul, ne-
cunoscând greutățile, cari au împedat
realizarea, sub Nr. prot. 81 declară,
nu poate aprea valoarea ace-
stei chestiuni, ci insistă pentru executarea con-
gresului congresual din 1878.

Astfel, în anul 1885 I. P. S. Sa,
Mitropolitul Miron Romanul, re-
cerșind pe însuși părintele V.
Mangra să elaboreze proiectul pen-
tru înființarea academei teologice, ear
congresul bisericesc din 1886 sub Nr.
prot. 210 a însărcinat consistoriul
mitropolitan să comunice proiectul din
partea sinoadelor eparchiale, spre
ca să pronunțe asupra lui, ear voturile
sinoadelor să le subștearnă proxi-
mialui congres.

De atunci și până azi afacerea
nu a rămas în urmă. A trebuit să treacă 20 de
ani numai pentru studiarea chestiunii,
ca să se înființeze academie teologică
de clerului stăm tot ca mai înainte,
dar nu chiar mai rău. Evenimentele
au precipitat asupra noastră, au venit
legile politice bisericești, legea pentru
regirea venetelor preoțești din partea
clerului, punându-se ca condițiune
pentru îmbunătățirea dotațiunii până
la 300 florini calificatiunea de 8 clase
gimnaziale, ceea-ce avea în vedere
proiectul pentru întemeierea academei
teologice.

Chestiunea fiind de o importanță
capitală pentru biserică, căci fără o
cultură științifică mai înaltă, clerul

nu-și va pute îndeplini chemarea sa,
în cele următoare publicăm atât cores-
pondența părintelui V. Mangra cu
Mitropolitul Miron Romanul, cât și
proiectul cu expunerea de motive
pentru întemeierea academei teolo-
gice.

Nr. 2462/1885 Pres.

Mult On. Domn Vasilie Mangra, profesor
de teologie în Arad.

Hârtia Escelenției Sale, părintelui
Archiepiscop și mitropolit Miron Romanul
dăto 28 Iunie a. c. Nr. 240 împreună cu
adnexul ei — Tr-se trimite în alăturare sub
%. 2 fr. P. T. D. Tale pe lângă însărcina-
rea, ca într'un esibit separat să devolgi
mai pe larg ideile P. T. D. Tale în privința
realizării propunerii de a se înființa o aca-
demie teologică — care esibit ni-l vei sub-
șterne apoi aici cât mai curând, pe lângă
restituirea actelor comunicate, spre a-l pute
înainta Prea Venerabilului Consistor mitro-
polititan.

Arad, la 24 Iulie 1885.

Ioan Mețianu m. p.,
Episcop.

Escelenției Sale I. P. Sfințitului Domn
Archiepiscop și Mitropolit Miron Romanul.

Escelenția Voastră!

Primind însărcinarea onorifică din partea
Escelenției Voastre de datul 28 Iunie 1885
Nr. 240 mitrop. ex 1881 și împărtășită mie
cu hârtia Prea Sfințitului meu Episcop diece-
san din 24 Iulie 1885 Nr. 2462 Pres., vin
cu respect filial a Vă prezenta sub %. mo-
desta mea lucrare, privitoare la înființarea
unei academei teologice, pentru cultura su-
perioară a clerului din Mitropolia Români-
nilor ortodocși din Ungaria și Transilvania.

După proiectul, ce am elaborat, aca-
demia teologică este pusă în rândul facultă-
ților de teologie de la universități. Și sum
convins, că nu dorește nimenea mai mult ca
Escelenția Voastră ridicarea clerului biseri-
cei române ortodoxe la o cultură univer-
sitară.

Solicitudinea Escelenției Voastre, se-
condată de bunăvoința reprezentanței celei
mai înalte bisericești, poate duce în sfir-
șit, ca cursul academei teologice să se
deschidă încă cu începerea anului școlar
1886/7.

Intru cât însă la unele chestiuni și
puncte din proiect vor trebui desluciri mai
amănunțite, declar că voies mă pun, în ser-

viciul cauzei, la dispozițiunea Escelenției
Voastre.

Arad, la 18/30 Maiu 1886.

Al Escelenției Voastre

umilit flu

Vasilie Mangra, m. p.

I. Expunere de motive.

Biserica română, după pozițiunea sa
geografică, fiind la mijlocul hotarelor des-
părțitoare între Orient și Occident, ea a
stat în cars de veacuri sentinela ortodoxiei
în Orient și a creștinătății în Occident;
prin puterea credinței religioase a filor
săi ea a mântuit civilizațiunea europeană
de potopul Mohamedanismului și a apărât
ortodoxia bisericeii orientale contra inova-
țiilor și erorilor occidentale. Rolul ei însă
nu se termină aci.

Biserica română, ca instituțiune de cul-
tură și civilizațiune, a fost ocrotitoarea lim-
bei și culturii române; dascălul ei au fost
cel întâiu apostol al culturii naționale, au
fost cel întâiu cultivatori al limbii și lite-
raturii române. Problema ei rămâne așa-
dar, pe lângă propagarea culturii generale,
a propaga în special cultura poporului ro-
mânesc și întru aceasta ea are de împlinit
o misiune evanghelică, înțocmai ca propa-
garea cuvântului divin.

Dar timpul înaintat, în care ne aflăm
prezintă dela noi în respectul acesta mai
mult decât au făcut părinții nostri în vre-
mile trecute, în cari s'au ilustrat Simeonii,
Dositeii, Varlaamii, Grigoriile etc.

În bisericile statelor mai civilizate de
mult s'au înființat universități și academii pen-
tru răspândirea științelor mai înalte în cler,
s'au format grade și semne distinctive în
onoarea științei spre a o recomanda tuturor
și a deștepta activitatea și emulațiunea
aspiranților la treptele ierarhiei bisericești.

În anii din urmă și bisericile surori din
Bucovina și Regatul României au călcat pe
urmele bisericilor din statele mai civilizate,
înființând fiecare câte-o facultate teologică
pentru cultura superioară a clerului său,
dumai sora lor biserică ortodoxă din Tran-
silvania a rămas îndărât. Această stare
înspoiată a învățământului teologic nu este
demn de biserică noastră autonomă ca să
continue mai departe.

Crearea de școli superioare ale bise-
ricei este ridicarea de fortărețe spre apă-
rarea cugetării naționale în contra invasiu-
nilor moderne, în contra teoriilor distrugătoare
de naționalități, în contra teoriilor sociale și
politice, cari mincinos, în numele omenirii
isbesc în cea mai sublimă manifestatiune,
naționalitatea și biserică.

Trebuința de școală teologică superio-
ară se simte mai cu seamă în biserică
noastră din Ungaria și Transilvania, care
prin contactul imediat este expusă la în-
frurirea bisericilor de diferite confesiuni și
naționalități, toate povățuite de preoți cu
înaltă cultură și mulți chiar bărbați eru-
diți.

În lipsa de școli superioare, talente,
cari, cultivate de ajun, ar pute aduce fo-
loase însemnate bisericeii și națiunii, se în-
groapă ori se păcănesc și dispar fără urme.
În lipsa de oameni instruiți în școli mai
înalte, arhivele și bibliotecile Episcopilor
și mănăstirilor stau necercetate, documen-
tele istorice acoperite cu pulbere, spre dauna
cea mai mare a istoriei și literaturii no-
stre naționale. Eată ceea-ce reclamă în mod
imperativ crearea unei școli românești
pentru învățământul superior! Dar' aceasta
fiind aproape cu neputință în împrejurările
actuale, rămâne, ca să ne cercăm mângă-
ierea eărăși la sinul măicei bisericeii, rămâne,
ca această trebuință vădită s'o împlinim
prin ridicarea unei școli teologice superio-
are, prin Academia teologică.

Academia teologică a Mitropoliei ro-
mâne ortodoxe din Ungaria și Transilvania
va avea menirea specială, până la timpuri
măi bune, ca să suplinească locul unei uni-
versități naționale. Ea va avea să formeze
nu numai teologi de profesiune, preoți pen-
tru dregătoriile bisericești și gradele mai
înalte ierarhice, ci totodată și bărbați de
litere și oameni capabili de a reprezenta
știința și literatura națională!

În fine, biserică noastră, ca biserică
autonomă, după „Statutul organic” având
a-și regula, administra și a conduce afa-
cerile sale bisericești, cât și cele școlare
și economice-finanziare în toate părțile și
factorii ei constitutivi independent, după
forma reprezentativă, de aceea menirea
academei teologice va fi încă de a pregăti
preoți dibaci în conducerea bisericeii și tari
întru apărarea și susținerea drepturilor sale
constituționale pe toate terenele. De aci
necesitatea pentru predarea unor științe în
academie, cari altfel nu au nici o înrudire
cu științele teologice, dar care sunt indis-
pensabile în administrațiunea bisericească.

Acestea sunt principiile și temeiurile,
din cari am proces la elaborarea următo-
rului:

II. Proiect

relativ la înființarea academei teologice
pentru clerul mitropoliei ortodoxe a Româ-
nilor din Ungaria și Transilvania.

1. În mitropolia Românilor ortodocși
din Ungaria și Transilvania se înființează
o academie teologică în Sibiu.

Cetatea Hrad.

(Schită istorică de T. Daul.)

Nu mai cu începutul veacului al XVIII
aminteste numele Arad, pe care înainte
de scrieri (cronice), nici în graiul vul-
gar al poporului nu l găsim, decât sub forma
Orod.

Numele Orod, după cel mai vechi
cari se explică din cuvântul Hrad, care
înseamna în limba sarmată întăritură.

Orodul vechiu cu Aradul de azi au
un înțeles, reducându-se originea celui
urmă la cel dintăiu; nu coincid însă asu-
locul pe care îl numesc.

Vechiul Orod pare a fi fost pe locul
de azi se găsește satul Glogovaț, și nu
pea se întindea și asupra ținutului din-
jur, căruia îi era centru.

La a. 1230 Béla al IV aminteste în
diplome, toate acele proprietăți, cari
au luat dela unii posesori.

În provincia Orod s'au luat Anha. Ze-
 și Hirde în provincia Zărând bunurile;
și Craău și Scirbet.

La a. 1330 contra tiraniei sentințe
familiei Zaach Felician aflăm o sub-

scriere: *Coram Thoma, Vajvola Transsylvaniae, Comite Orodensi.* (Înaintea mea Toma...)

Zaach sau Zah Felician sub domnia
lui Carol Robert a fost un om însemnat al
cărții.

Avea totdeauna intrare liberă la re-
gele, și odinioară, când regele cu familia
întregă se afla la prânz, Felician cu tur-
burare năvălește în prânzătoriu acelaia, cu
săbia scoasă se repede asupra reginei, că-
reia îi taie 4 degete dela mâna dreaptă,
după aceea pe însuși regele îl rănește la
un braț și în sfirșit voaște să ucidă copiii
acestui.

La strigătul de desperare, sentinelele
prind pe Felician, care numai decât fu omor-
t și prefăcut în bucăți.

Acestui atentat i-a urmat o răsunare
strașnică, astfel, că toți descendenții familiei
Zah au fost omorâți, — toate nemoteniile
până la a treia spiță decapitați. Această
sentință e subscrisă de: Toma Voivodul
Orodului.

Tot din acest veac e o diplomă, în
care se aminteste de Micălaca, din provin-
cia Orodului: *Itelaca in antiquo tempore,*
moderno autem tempore Micalaca. (Itelaca în
vechime, ear în vremea de-acum Micălaca).

Orodul, centrul provinciei, ar fi fost
la o îndepărtare de vre-o 3000 de pași de
Aradul de azi. *Orodinum — trium circiter*

passum millibus ab Aradino distat. (Orodul
e departe de vre-o trei mii de pași de
Arad).

La tot cazul, provincia cu numele din
chestiune și-a luat numirea dela oare-care
cetăție ori întăritură mai însemnată a epocii.

Vom arăta, că în limitele provinciei
Aradane de astăzi pe departe se arată
pitorescul aspect cu promontoriul, ear de
alta încunjurat și împodobit de paterni-
cele cetățui, cari se ridicau cu fals ic-colo
pe câte un deal ori platou.

Multe dintre aceste cetățui s'au nimicit
de mâna ruinătoare a timpurilor — dar
ruinele unor dintre ele se văd și astăzi.

Aceste ruine se păstrează spre adu-
cere aminte, și abia se va afla un stă, o
inimă română, care n'ar ști să le dea ace-
stora importanța lor.

De aici s'a născut în popor, ba chiar
și la clasa cultă povestile (romanurile) atât de
plăcute, tradițiile, baladele cu eroii etc. —
dar neștiind cu siguranță adevărul istoric
a acestora, bucurosi ascultăm și poesia.

Cetatea Orod, dela care și-a luat nu-
mirea provincia de azi a Aradului, e atât de
veche, ca originea ei, azi abia numai de
la locuitorii din Glogovaț, ale căror case
sunt edificate pe fundamentul aceleia, o pu-
tem afla.

Roger, care în năvălirea Tatarilor, în
cartea sa „Miserabile Carmen” numai atât

zice: ca după ce Tatarii nimiciră cetatea
Cenadului, se întoarseră spre Orod, retăcând
nimicirea ori reocuparea cetățui. La anul
1552 Turcii au ocupat cetatea Orodului,
și, ca să o poată ține mai bine, de loc la
anul 1555 au început să ridice alte în-
tărituri, precum: *Cetatea Aradului* între
Mureș și Bălti.

Un căpitan anonim, voia să împedecă
lucrarea, dar' fără succes.

De aici încolo se face adese-ori amin-
tire despre cetatea Aradului, și știm, că
ea de multe ori a fost nimicită și eărăși
reedificată. Cu deosebire la 1595 Sigismund
Báthori, din motivul că *Sinan*, marele vizir
turcesc, îl numia servitor și căne, supărat
până în suflet de acest fapt, denegă pro-
tectoratul turcesc și se dădu pe partea
împăratului Rudolf.

Sigismund Báthori era prietinel lui
Mihaii Viteazul (eroul), Banul sau Voivodul
Transilvaniei din timpul acela. La anul
1595 Sigismund Báthori convine cu Mihaii
Eroul în lagărul acestuia care afirmative s'ar
fi aflat în apropiere de *Totvărădia*, cheia
sau calea mai apropiată dintre Ardeal și
Crișana.

Convenind acești doi eroi ai timpului,
Sigismund ceru ajutorul lui Mihaii Viteazul —
ajutorul nu i-se denegă — și oamenii lui
Mihaii cu „picioare de fer” (Români cu

Academia teologică are misiunea de a cultiva științele teologice și a pregăti pe candidații la preoție și la celelalte grade ale ierarhiei bisericești, precum și pe profesorii la institutele teologice diocesane, profesorii de religie la gimnaziu și alte institute publice de educație.

2. In academia teologică se vor primi numai studenții absolvenți de gimnaziu, cu examen de maturitate (bacalaureat).

3. Cursul învățământului academic va fi de patru ani.

4. In academia teologică se vor preda științele următoare: a) Limba ebraică, limbile orientale, limbile: greca, latina și slavona bisericească; b) Filosofia; c) Istoria limbii și literaturii române; d) Istoria religiunii, Istoria biblică și a bisericii creștine și în particular Istoria bisericii române; e) Introducere în Sfânta scriptură a Testamentului vechiu și nou, Archeologia biblică, Hermeneutica sacră, Esegeza sacră; f) Patrologia și Patristica; g) Simbolica; h) Istoria dogmelor, Teologia dogmatică, Dogmatica comparativă; i) Teologia morală; j) Archeologia bisericii; k) Liturgica; l) Dreptul canonic al bisericii ortodoxe și dreptul canonic comparativ; m) Teologia pastorală; n) Oratoria bisericească sau Omiletica; o) Catechetica; p) Filosofia dreptului; q) Dreptul public ungar; r) Economia națională; s) Musica bisericească.

Aceste științe se vor preda grupate după discipline, conform planului de învățământ, compus de consiliul academiei.

5. Examenle vor fi anuale. Numenea nu va fi admis la depunerea examenului din științele predate într'un an, dacă nu va putea documenta, că a depus examenul din științele anului anterior.

6. Gradele ce se vor da de către academie vor fi: „candidat” și „licențiat” în teologie. Gradul de „candidat” se va conferi în urma examenului general de absolvire a studiilor teologice, iar gradul de „licențiat” se va da în urma unei teze, publicată și susținută în public.

Gradul de „doctor” în teologie se va putea câștiga la una din facultățile de teologie dela Cernăuți ori București.

7. Numai tinerii absolvenți de academia teologică vor fi eligibili ca preoți în parochiile de clasa primă, în posturile de profesori la seminariile diocesane și de cateheți, apoi în posturile de protopresbiteri și de membri ai consistoriilor eparhiale.

8. Instrucțiunea și educațiunea academică, sub direcțiunea generală a Sinodului episcopesc, este încredințată nemijlocitelor directorilor a Consistoriului mitropolitan.

9. Pentru predarea științelor în academia teologică se vor avea 8 (opt) profesori, care se vor alege de Consistoriul mitropolitan dintre cei ce vor poseda gradul de doctor în teologie. Insa vor putea fi aplicați ca profesori titulari ori docenți și persoane cu altfel de titluri, recunoscute pentru zelul și capacitatea lor.

10. Congresul național bisericesc va îndatora Archidiaconia și Diocesele sufragane a contribui din fondurile proprii, în proporțiune, cu sumele de bani ce se vor cere pentru susținerea academiei și remunerarea profesorilor.

11. Deoarece susținerea Academiei teologice alături de Seminarul existent ar îngreuna prea tare fondurile bisericești, seminarul „Andreian” se va preface în Academia teologică, și va purta numirea: „Academia Andreiană.”

12. Un regulament special, elaborat de către consiliul Academiei și întărit de Consistoriul mitropolitan, va hotărî modul de administrare a institutului, modul de ținerea examenelor și casurile de disciplină.

13. Academia teologică va avea și un internat, unde studenții vor fi educați cu cea mai îngrijită disciplină religioasă-morală, și acolo se vor întreține cu toate cele trebuitoare din partea dioceselor, ori din mijloacele lor proprii.

14. Până se va îmbunătăți pozițiunea materială a clerului în genere, seminarele teologice din Arad și Caransebeș, vor avea misiunea de a pregăti candidații la preoție, care vor fi reclamați de trebuințele bisericii și cu mai puțină calificățiune pentru parochiile de clasa a doua și a treia.

În aceste seminare vor învăța și tinerii din Archidiaconia, care în lipsa studiilor preparatoare nu vor putea fi primiți în Academia teologică.

Rămâne în dreptul Sinoadelor eparhiale din Arad și Caransebeș a se înțelege asupra chestiunii: care s'ar fi mai salutar a contopi cele două seminare diocesane într'un seminar teologic comun?

Arad, la 18/30 Maiu 1886.

Vasile Mangra.

De-ale pocăiților.

Cetind în mai multe rânduri de acești oameni rătăciți în prețutul D.-V. ziar „Trib. Pop.”, mă îndemn de a scrie puține șiruri despre rătăciții din Talpoș, cărora foarte bine li-se potrivește numele de pocăiți. În comuna noastră această hidră

s'a incubat acum vre-o 10 ani prin niște înșelători unguri din Salonta, însoțiți de potcoviți din satele vecine. Ei conveniau în o casă arădată și acolo își făceau ceremoniile și predicile, injurând sf. cruce și maica bisericii în chipul cel mai odios, neimpedeați de nimeni.

Toțmai în vremea aceea a răposat fie-iertatul preot G. Vașarhan, și acești înșelători au corupt pe poporul nepăstorit și în scurt timp au prins în unghișă o multime de oameni.

Dar' nu trecu nici un an, până s'a ales în parochia vacantă dl George Popovici, preot, prin a căruia silință și predică a atras earăși oamenii, deși primit „pocăiți” s'au reîntors la sf. biserică și numai puțin înșelați au rămas. Dar' acei înșelați s'au pus pe lucru din toate puterile. Nu e de tăcut întâmplarea ce a fost între ei și dl G. Popovici, preot. Adecă murise O. Olteanu, om cu avere, credincios, care umbra la sf. biserică. Dar' unica lui fată era „pocăită”. E de știut, că răposatul s'a îngrijit, ca nu cumva să fie îngropat de pocăiți; a lăsat între martori, să fie îngropat după ritul gr.-or. cu parochul local.

Dar' totuși fata răposatului s'a hotărît să-l îngroape cu „sfinții”, care se și adunaseră. Preotul G. P. și învățătorul nostru P. Leu au mers spre a-l îngropa. Ajungând la casa răposatului abia au început să facă ceremoniile, când „sfinții” erupseră din casă cu un urlet, de gândia că satana a rupt lanțurile iadului. Și ca turbați săriră la dl preot cu vorbele „că ce caută aci, și ce vrea” și unii dintre „sfinți” îl trăgeau de haine, ba, de erau mai mulți la număr, ei săvârșiau și alte fapte „sfințe”.

Dar' pentru acest lucru „de sfinți” „pocăiții” au fost pedepsiți cu o amendă în bani și cu temniță.

„Pocăiții” actuali au ajuns la o soartă foarte tristă.

Pe lângă sărăcie și că își pierd terenul, ei se mai ceartă și între sine; se mai iau și de gât frățește. (Lucru îngerească!)

Adecă neldestulindu-se că își lasă legea au hotărît să părăsească și neamul, prăsnuind o parte din ei sărbătorile ungurești, deși nu știu ungurește ca bătă. Acești pocăiți „unguri” numiți, batjocoresc și defaimă legea

creștină, lucrând în sfintele sămări. Un alt soi, care vrea să „Cristogă”, lucrează Dumineca și nunesc Sămbăta. Aceștia sunt mișii „Jidovi”.

Acuma se batjocoresc unii și se ceartă, încât nu numai pierd terenul vechi „pocăiți” acum și ei află că sunt păcătoși reîntorc la sfânta noastră biserică.

Din Banat.

În firea lucrului sace, că moștenim, fie pentru individ ori de comun, sunt a se nota.

Multe vorbe frumoase se spun, mai dacă în locul acestora se învâd sunt semne de vrednicie omenească.

Astăzi, laudă Domnul cereș, noastră este în poziție de a putea după multă stăruință a lua o bătăreție.

Ca din poveste se va zice că prietate nemeșască a fost la noi, cu viața nu e mai voim!

Acum 5 ani 40 de locuitori ai un consorțiu cu bună conducere, au părăit cu 18 mil. jumătate din banii (care acum e deja plătit), ear' rinduit D zeu ca și cealaltă parte în mâinile noastre, cu prețul de 22 mil. și așa cu drept cuvânt pot să zică: „liberi suntem în vechiul mânt”.

Influență binefăcătoare am săvârșit de la institutul nostru de credit, care având concurență la cumpărarea trebuință în pripă drept arvună de lipsind de acasă șeful numitului, probaram norocul la băncă străină vorbă! — Ce-i doare pe aceia de unei comune românești?

Nu așa însă directorul băncii jana: Dr. George Popovici, profesor întors acasă — la moment pus la dispoziție acest Primească deci și pe această cale te noastre! Astăzi pentru acești imbie câștig de câteva mil. și cheamă și „moșia satului nostru” această nu se poate prețul cu bani.

Peste tot, în comuna noastră un timp încoace s'au făcut lucruri nate în biserică, în școală și în căruia este meritul, simțesc-se

opiniei), asociați cu ai lui Sigismund, scoase pe Turci rând pe rând din cetățile: Tot vărădia, Lipova, Șoimoș, Șiria, Pâncota și Arad.

Până când stirea și groaza armatei lui Mihaiu făcu pe Turci a nu se apropia, până atunci Sigismund se susțină, dar' îndată ce Mihaiu se îndepărtă spre Alba-Iulia, centrală cuceririlor sale — Turcul se furia din nou și la anul 1596 earăși le reocupă.

După Bombardii, cetatea aceasta a adas bune servicii, împedecând Turcilor trecerea peste Murăș spre Timișoara. După pacea de la Carloveș, cetatea rămase neatinșă, până când în locul ei, după regulele strategice și belice de azi se edifică cetatea nouă Arad dintre Murăș.

RECRUȚII.

Toți tinerii plășei se adunaseră la subprefectură, așteptând fiecare să fie strigat, să-și vadă și ei norocul, dacă va putea scăpa de armată.

Fiecare din bătrânele țărance, ce însoțiseră pe fiii lor, cu scurtecele strinse la pept, tremura gândindu-se la nevoile ce fiul lor trebuia să îndeplinească în armată. . . Nu se putea să treci pe lângă ele, fără să auzi vaiete, sau rugăminte: Flăcăii însă nu se prea îngrijau mult de noua lor soartă;

aveau vîrsta când ori-cine este viu, vorbăreț și vesel.

Cine nu se simte bine când se găsește la un loc cu tovarășii de vîrstă și de neam? Ei mai mult glumiau, se jucau, și mai toți aproape nepăsători, așteptau minutul când trebuia să se prezente în fața comisunii, pentru a fi examinați dacă sunt sau nu buni de armată. Din când în când însă auziau: „Mă Dinule, aș da prefeclului doi boi de m'ar scuti de nevoia „armatei”. Altul: „Ba zeu aș face și zece „ani armată, numai de m'ar primi cu llinca mea. . . Doamne, Doamne! Parc' m'ar arde sufletul, unde știu c'am lăsat-o, plîngend; „par' c'o vîd: a venit de m'a petrecut „până'n capul satului și de acolo s'a tot uitat plîngend după mine, pân' ce nu m'a „văzut”.

La câțiva pași auzea pe un altul: „Mai bine veniam pe lume ciung de-o „mână, că poate se îndurau de m'ă lăsa „slobod”.

„Măi, dar' tu Sandule ce ai? Ce „ești așa plouat? Parc'o s'ar la sufletul, „dacă te-o lua în armată; eu îți zic să „n'ai teamă, că zeu de nu 'ți-o merge „mai bine; știi pe Voicu al Mărinchi, cum „era când l'o luat la cătanie? Jural că „era frate cu tine, ba parc' era o țiră și „mai gâlbejit și când a scăpat de acolo, îl „văzurăm voinic și roșu ca un bujor! Ca „măne și tu Sandule ai să fii ca el”.

„Ei fărțate, parc' eu ce voesc: iacă „să m'ă facă și pe mine cătană, că doar' „oțu fi și eu sdravên să m'ă bat cu păgânii, „dar' vezi că maica a vorbit cu subprefectul și l'a rugat să m'ă scape, aceasta „fără știrea mea; și suprefectul i-a spus că „dacă m'or găsi prea bolnav, dacă n'or „mai avê ce face cu mine, nu m'ă ia. Eu „m'ă vîd sdravên frate;” că s' slab și „galbin, și că tușesc, ce-i cu asta? Că „mi-o trece ea boala, că doar' nu m'am „născut cu ea!

Și singurul doritor de a intra în armată era Sandu bolnavicosul, care vedea în faptul acesta o rază de speranță, că e sănătos, el care era vecin cu pragul morții.

Din minut în minut auzea vocea gendarmului, care îi striga pe rând, pentru a fi examinați — de comisiune, încă doi trei și vine rândul la Sandu. Până la densusul prea puțin au scăpat, de a nu fi luați în armată. Unul că e singurul ajutor al bătrânei sale mame, altul că are un deget frânt, altul că are un picior mai scurt etc., cu toții vre-o șapte flăcăi scăpaseră; eată că li-s'a marit numărul: pe Sandu nu l'a primit. Medicul l'a găsit prăpădit de tot, când l'a examinat, a spus celor din consiliu, că l'ă sună coliva n' piept, și cu aceasta rupsesse ultima rază de speranță ce mai licăria în sufletul lui Sandu. De abia avu

putere să coboare treptele multor de abia se ținu până la hanul unde Se așezase pe o bancă tot atât de ca și el și cu mâinile înțepenite ochii țintiți în pământ, Sandu prăpădit; pentru el nu mai era se vedea din minut în minut un pat de scânduri, boic de de neamuri — se părea că vede săpându-i groapa, că aude șoșior al bulgărilor de pământ asupra-i și că simte greutatea lui.

Sub impresiile acestora răsuna iuțise, pe obraji galbeni i-se irisa pată roșie, care era pe fața lui ultima fiacără ce o dă candelă stinge. Hangiul îl deșteaptă când pleacă. . . „Când mi-o „de acum nu mai am mult; „bun nici de cătană”.

„Eu nu te întreb, frate, că lumea cealaltă, te întreb, că aci și dacă nu te-a luat în armată bogdaproste că „ți-a făcut bine acasă ai să te cauți mai bine poate vei scăpa”.

„Poate! poate!” zise Sandu stins și desnădejduit; scoase din punga și plăti hangiului, apoi seamă de ce face, nemăncat de plecă către satul lui. — Când bariera orașului, cei șapte tineri

Dela Reuniunea învățătorilor români

școlile populare confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII.

Apel.

De sub tutela stricăciunii, sub care a prin nesocotita atâr reformatori la călătorește, societatea omenească se poate emancipa numai prin școală. Aceasta este izvo- lumini ce lei de a pururea fitoare, și cino te fericeire vremelnică și veclnică, de trebe să și adape sufletul însetoșat.

Poporul român, falnica sentinela a ci- rcașii române, și a putut conserva in- teligența milenară, numai aderând în faustic la strămoșeștile sale instituțiuni școlare. Izustrat încă dela sinul mamei cu arma cea nebirută a credinței lui mios. Românul totdeauna și-a privit în congrescută cu legea sa. De aici și școlă populă români ni se lufățesează tot- ca școlă strins alipită de biserică, astăzi ca școlă confesională. Și până întru ale creșterii peste tot vom adera la școlă confesională, până atunci să va stinge viața din poporul româ- deoare ce Christos este viața cea de trâinicie neperitoare.

Un măiestru întru ale școlăi zice: „Școlă este învățătorul”. Această axiomă ne că, fiind învățătorul la culmea che- rii sale, din școlă sa vor eși numai oa- saturați de lumina cunoștinței, adecă de- cele rîvnesc numai după fapte bune.

De aici au purces și învățătorii gr-or- dinari din cele 7 protopopiate aradane din școlă Marșului, când s'au intrunit în reuniunea lor culturală. Prin povește reci- tate și binevoitoare să se cualifice tot mai și să ajungă odată la acel grad de în- ținare, ca societatea să fie sigură, că de mâna acestor învățători pot eși numai învățați buni și oameni de omenie.

Dar' mulțimea experiențelor ajunga la conștința omului pe calea tiparului și nu omul este în poziția plăcută, de a pute- ce așezându-se pe se cer pentru procu- ra cărților. Deosebit învățătorii în acea- ceștă privință sunt persecutați de soarte, și ei și un desperază. Nu desperază învățăto- rii confesional români, deoare-ce știe, că Dumnezeu ceartă pe om, dar' nu-l pără- ște. Nu desperază învățătorul confesio- nal român, deoare-ce știe, că Dumnezeu în inimile celor bogați în misericordie; de aceea venim și rugăm pe toți Româniți bine, dar' mai ales pe P. T. DD. autoriți școli, să se îndure grațios a dona biblio-

tecă noastră modeste câte un exemplar din rodul spiritual, ce li-a ajutat Dumnezeu să creeze, asigurându-i, că pentru tinera noastră reuniune ori ce donațiune va fi considerată de un talant, care și va aduce roadele sale înzăcite!

Opurile, de ori-ce cuprins, sau even- tual ori-ce donațiune, rugăm a se trimite la adresa subscrisului președinte în Arad, la seminarul diocesan. La timpul său ne vom ține de stântă datorința a aduce călduroasa noastră mulțumită publică tuturor marini moșilor P. T. DD. donatori.

Din peditința ordinară a comitetului cen- tral, ținută la 21 Iulie n. a. c.

Arad, la 4 August n. 1900.

Pentru Comitetul reuniunii:

Prof. Teodor Ceantea m. p.

președinte.

Florian Ciocara m. p.,

bibliotecar.

Comoara de aur.

— Povește igienice și de scăparea vieții, scrise pe înțelesul și pentru folosul țeranului român. —

De

Iulia Bugazaria Salăuțanul.

Motto: Sănătatea până la un punct este în mâinile noastre.

(C. Șt. S.)

(Continuare.)

V. Cumpătul.

În mâncare și în beutură să fim cumpătați. Traiul cumpătat e trebuința pentru sănătate. Viața cumpătată ne lungeste firul anilor; necumpătarea însă ne scurtează viața.

Vinarsul, vinul și toate beuturile spir- tuoase întrebunțate fără cumpăt, degra- dează pe om sub dobitoc. Omul bețiv e cu tot drept obiectul disprețului. Doamne, rău i-se șede!

Beția e aducătoare nu numai de ru- sine, ci ea periclitează viața în mod extra- ordinar. Nu numai că atacă organele cor- porale, dar' ea cauzează și turbare înspăimên- tătoare; nu numai că păgubește pe om de avere, dar' îl strică și moralmente.

VI. Lucrul.

A lucra e neapărat de lipsă, ba chiar și datorință.

Lucrul este împreunat cu mișcarea corpului. Mișcarea corpului promovează circulațiunea sângelui și preste tot schim- barea materiei. Corpului nostru îi dă mai multă căldură. Luțește răsufierea, înviorază funcționarea plămânilor; deșteaptă pofta de mâncare și ajută mistuirea; ne potentează pofta de a lucra trupește și sufletește și ne întărește puterea de muncă.

Cine nu-și deprinde organele sale prin lucru, acela își neglijează corpul, își periclitează sănătatea. Mișcarea corporală e chiar așa de trebuincioasă, ca și nutrirea.

Nelucrarea cauzează morburii. Organele nelucrătoare își perd elasticitatea și devin neapte pentru încordarea puterilor.

Nici-când să nu ne obișnuim la trândăvie, căci trândăvia este izvorul multor necazuri și rele.

Copiii să se deprindă de cu bună vreme la lucru amăsurat puterilor lor, pentru-că lucrul le va asigura susținerea vieții.

Lucrul să fie potrivit cu starea și cu pu- terea corporală. Femeile, copiii și bătrânii nu sunt în stare a lucra în măsură cum lucră bărbații bine făcuți și în vârstă.

Dar lucrul fără odihnă e chiar așa de păgubitor, ca și nelucrarea îndelungată: acela ne obosește, aceasta ne moleștește. Pentru susținerea sănătății e de lipsă schim- barea mișcării cu a odihnei.

Odihna și somnul.

După lucrul de ziua, natura orându- ește odihna de noapte. Somnul de ziua nu suplinește puterile pierdute cu lucrul de noaptea.

Somnul îndelungat ne obosește, ear somnul prea scurt nu ne recrează.

Oamenii slabi trupește și copiii au lipsă de mai mult somn, decât cei tari sau puternici. Somnul de 8—10 ore pe zi este de ajuns pentru oamenii slabi, ear de 7—8 ore pentru copii.

A dormi în chilie prea rece, nu este sănătos. A dormi pe pământul gol, nu este înțelepțește, pentru-că ușor putem căpăta morburii.

E bine să ne obișnuim la aceea, ca să nu dormim în pat prea moale, pentru-că aceasta ne gingăsește corpul.

A zăce în pat, fără ca să dormim, e nesăuștos și răpitor de timp.

A ne scula de timpuriu, și a ne culca de timpuriu, e cu mult mai priincios pentru sănătate, decât a ne scula târziu și a ne culca târziu.

Piveghiarea îndelungată obosește și slăbește puterea.

Odihna de Duminca.

Pe lângă pauza firească de noaptea să ținem și odihna de Duminca, pe care a rânduit-o Dumnezeu, din respectul lipău- rilor noastre atât trupești, cât și sufletești.

„Nu numai cu pâine trăiește omul.”

Deprinderile corporale.

Afară de regulata pauză și odihna de toate zilele, în toată etatea, cu deosebire în vârsta pruncilor, caută să jertfim timp și pentru deprinderile corporale.

Dintre deprinderile corporale cea mai mult întrebunțată e preumblarea în aerul liber, și unde e cu putință, pe câmp.

Umblarea în liber e priincioasă cu deosebire pentru aceia, cari lucră numai cu mâinile, și cari o parte din zi o petrec la loc închis.

Jocul (de-a mingea, în popice), săritul, trântea și gimnastica sunt folosite pentru tinerimea de ambe sexe. Acestea desvoaltă în mod puternic organele corporale și oțo-lesc întreg organismul. La acestea se mai poate număra și înotarea, care nu numai că e deprindere corporală însemnată, dar acela care știe înota, își poate scăpa casual- minte atât viața sa proprie în cât și a deaproa- pelui său.

Prin deprinderile corporale să aduc mușchii corpului în funcționare regulată; prin aceasta se desvoaltă bine.

Dar deprinderile corporale pot fi și stricăcioase. Nu este ertat să urmăim cu deprinderile corporale până la asudare afară din cale, și trebe să grijim ca corpul în- ferbentat să nu ni-se răcească.

VII. Organele simțirilor și activitatea lor.

Prin lucru ne câștigăm nutreământul nostru și îmbrăcăminte de trebuință. Lucru- rile noastre le săvârșim pe lângă conlucrarea organelor simțirii, și chiar pentru aceea putem vedea de ce mare însemnatate este întregitatea și îngrijirea e băgare de seamă a acelor.

Organele simțirii sunt cinci: organul vederii, auzirii, mirosirii, gustării și pipăirii.

Ochiul.

Ochiul este organul vederii. Multe și felurite cauze pot influința în mod păgubi- tor asupra ochiului. Așa este priveghiarea îndelungată, strălucirea prea tare sau ocu- parea cu obiecte prea mici, trecerea repede de la întunec la lumină mare, privirea în soare, reflexiunea luminei (d. e. din oglindă, de pe tinichea scilpicioasă ținută cătră soare.)

Nu este iertat să forțăm ochii cu cetire și scriere afară din cale. La cetire să fie lumină îndestulitoare. La scrie să grijim, ca lumina să vină dinspre stânga.

Să ne încercăm adese-ori a ceti numai cu un singur ochiu; cine nu poate ceti bine cu un ochiu, numai decât comu- nice această cu medicul.

Foarte bine îi prinde ochiului preum- blarea în liber, cu deosebire privirea câmpului verde. Jocul, mai ales jocul de-a mingea și în popice, întărește ochiul și-l face ager, prin luarea la țintă, măsurarea cu ochiul, și altele.

Nici un fel de obiecte să nu ținem prea aproape de ochi, nimic să nu privim prea de aproape. Să ne obișnuim la aceea, ca la cetire și scriere totdeauna să fie cartea ori hârtia într'o depărtare de la ochi de 25—30 centimetri. Această depărtare corea- punde ochiului sănătos.

de armată, jucau veseli, o chindie, și o mîncare de carne. Sandu trecu pe lângă ei, aruncându-le o privire plină de simțire și fără a răspunde la glumele lor, zise înainte cătră satul său șoptind: „Nici un bănuș n'am fost bun. . . Imi sună coliva în piept; apoi ca o mîngâiere, din când în când li alunecau printre buze cuvintele de la Dumnezeu: „poate! . . . poate! . . . !”

Însurătoarea lui Gruia al lui Novac.

La ciardacu lui Novac
Gruia din gură grăia:
Insoară-mă, neică, 'nsoară!
Nu ești neichit de 'nsurat
Până fetele te bat
Și nevestele te luptă.
Gruia când auzia,
El se 'ncegea 'nalt fetește
Și se 'nvălia nevestește,
Și sub albă rochicără
Încegea luce săbioară.
P'angă Dunăre pleca
Și astfel Gruia cânta:

Dunărice, apă rece,
Dare-ar Dumnezeu să sece,
Să se vadă petriile,
Să le ardă soarele,
Când pe mine m'o săcat,
Că barbatu m'o 'necat
Și văduv m'o lăsat.

Turcii când îl auzia,
În luntre că se punea
Și la Gruia-mi trecea
Pe Gruia-l năvălia.
El toți Turcii îi lua
Și în ciardac îi ducea;
În curte că mi-'i băga,
Lăcate mari încuia
Și la Novac că-mi striga:
Auzi! neiculiț Novac!
Eu mi-'s Gruia lui Novac,
Ian priviți ce-o să vă fac!
Ia-ți, neicută, sabia
Și stringe marginile,
Că eu tai mijloacele.

Pân' se coace pânea 'n foc,
Făcea Turcii toți polog.
Atunci Gruia-mi zicea:
Auzi, neicută Novac

Ce mie 'mi-ai poruncit,
Porunca și-am împlinit.
Acu-i vremea de 'nsurat,
Novac din gură grăia:
Gruio te-oiu însura,
Potriva de și-oiu afla.

Nu mai eu am auzit:
D'un oraș mare 'n Dodrin,
Acolo-i o fată de lătan
Aia e potriva ta.

Gruia când auzia,
El negoț își câștiga,
O furchiță și un fus
De aur și de argint,
Și-o cloță cu zece pul,
Cu pene strălucitoare
Ca zările dela soare.

El murgu-și încăleca
Și la Dodrin se pornia . . .
În mijlocul tîrgului
Negoțu 'și-l întindea,
Toată lumea se mira,
Căci ca soarele lucia!
Fata de lătan
Slujnica o fost mînat
La piaț la cumpărat,

Și-o șesut până 'nserat,
De la Gruia n'o plecat.
Acasă când se ducea,
Stăpână-sa o lua
Și-o bătea și-o judeca . . .
Că de ce o 'nserat
Și-acasă n'o mai plecat!
Slujnica așa zicea:
Eu și-acuma am venit,
Dară tu să fi privit
Cine 'n piaț o venit,
Nici acum n'af fi venit.
O venit un Greculeț
Cu negoț strălucitoriu,
Nu-i mai senuiț până mori.
Așa-i Grecu de frumos,
Așa-i 'nalt și subțirel,
Nici soare nu poate căuta la el!
Stăpână-sa auzia,
Toată noaptea nu durmia,
Până 'n sorii se tot schilia.
Soarele când răsăria,
Pe slujnică o lua,
Cu ea la piaț pornia.

Spălarea deasă cu apă proaspătă recreează ochii și îndepărtează, cu deosebire la copii, dese urdori din ochi. Dar trebuie să băgăm de seamă, ca dacă ochii sunt inferbentați, d. e. la seculare, să nu ne spălăm îndată cu apă rece.

Trebuie să ferim ochii de pulvere și de toată vătămarea.

Nu fie cine are ochi bine văzuți. Atari oameni, ca să poată vedea curat, poartă ochilari. Sunt oameni scurt-văzuți. Acestora le trebuie ochilari de forme diferite. Nimeni să nu întrebuițeze ochilari și să nu-i ia până atunci, până când nu i-a vizitat ochii medical.

O samă de oameni nu sunt în stare a deosebi curat toate colorile. Atari oameni pot pricinui mari nefericiri d. e. la căile ferate, unde ar pute înșchimba tablele cu colorile arătătoare și astfel locomotivele s'ar pute ciocni.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICA

Nouă bancă românească.

Ni-se trimite spre publicare:

Prospect și coală de subscriere pentru înființarea casei de păstrare populară „BUZIEȘANA”, ca societate pe acțiuni, cu sediul în BUZIAS, comitatul Timiș.

1. Scopul înființării. Este recunoscut, că înflorirea agriculturii, comerțului și a industriei, sub împrejurările, în care trăim astăzi, depinde numai dela asocierea capitalurilor, ca din aceste capitale să se poată ajuta prin împrumuturi, pe lângă o dobândă creștinească acia, care născocesc spre a-și îmbunătăți starea materială, apoi pe lângă acestea a desvolta în popor simțul de economisire prin primirea de capitale spre fructificare. Condușul fiind de astfel de idei, noi subscrișii ne-am hotărât a înființa susamintita casă de păstrare, în care scop primim asupra noastră sarcina de fundatori, și, pe lângă esmiterea acestui prospect și coală de subscriere, proiectăm înființarea acestei societăți pe acțiuni cu respect la §. 150 al legii comerciale din anul 1895, conform dorinței și hotărârii aduse în conferința ținută la 5 August st. n. a. c. în Buzias, la care a participat cu mare interes inteligența din Buzias și giur.

Gruia când că mi-o vedea,
Negoșu el 'și-l stringea.
Când fata mi-o ajungea,
De mână că mi-o lua,
Pe murguț o anina
Și fuga cu ea înul da,
Pân' la ciardac nu s'opria.
La Novac când ajungea,
De nuntă se apuca,
La biserică mergea;
Biserica tremura,
Icoanele lăcrima,
Maica Mărie zicea:

Preotule, blăstămate,
Nu cununa sor' cu frate,
Că mai sunt străine fete
Și sărace și bogate.
Preotu nu-'i cununa,
Nunta 'napoi întorcea.
Novac la Dodrin pleca
Să 'ntrebe pe maică-sa,
Cu cine-o făcut fata?
Maică-sa îi răspundea:
Eu am fost o birtășiță,
Mulți călători mi-or venit,
Eu pe nime n'am primit
Făr' pe bătânul Novac.

II. Firma, reședința și durata acestei societăți. Tendința subscrișilor fundatori fiind a forma o casă de păstrare populară sub numele „Buzieșana”, ca societate pe acțiuni, cu sediul în Buzias (comitatul Timiș), firma societății românește e „Casa de păstrare Buzieșana, ca societate pe acțiuni în Buzias”, ungurește: „Buzieșana, takarékpenztár mint részvénytársaság Buziáson,” ear nemțește: „Buzieșana, Sparcassa a's Actiengesellschaft in Buzias”. Durata societății e fixată pe 50 ani, ear dacă desființarea nu se decide în adunarea generală cu 2 ani înainte de expirarea termenului, atunci durata ei se consideră ca p'olungată încă pe alți 50 ani. Disolvarea se poate ori-și-când decide, dar numai prin adunarea generală și pe lângă respectarea legilor comerciale.

III. Activitatea și capitalul social. Activitatea acestei societăți se va începe, conform deciziei din conferința ținută în Buzias la 5 August a. c., după-ce vor fi subscribe 800 acțiuni de câte 50 fl. sau 100 coroane, adică cu un capital de 80.000 cor. Decumva însă s'ar subscribe mai mult de 800 acțiuni, atunci adunarea generală constituindă poate primi și pe acestea până la suma maximală de 1000 acțiuni, adică cu un capital social de 100.000 coroane, eventual dacă nu s'ar semna suma întreagă, atunci poate reduce până la 500 acțiuni cu un capital de 50.000 coroane.

IV. Sămănarea și solvirea acțiunilor. Prețul nominal al acțiunilor sunătoare pe nume se proiectează cu câte 50 fl. sau 100 coroane de acție. Fiecare semnator e îndatorat a subscrie coala alăturată cu mâna proprie, eventual prin plenipotențiat, introducând la locul corăspunzător caracterul, locuința, numărul acțiunilor, solvirile etc., conform rubricilor. Cu ocaziunea semnării are îndată a se solvi în bani gata 10% din valoarea nominală a acțiunilor semnate (adică 5 fl. respective 10 coroane de fie-care acție), cât și 2 coroane ca spese de fondare după fiecare acție. Plusul ce ar rămâne din taxele de înscriere, se va folosi la formarea unui fond de rezervă. Solvirile se pot efectui și la colectant, ear subscrișii fundatori primesc garanța solidară pentru sumele incuse la mână, ori sub adresa Pr. On. D. Ioan Pepa, protopresbiter în Buzias, care apoi împreună cu D-nul controlor Ioan Ciurciu, învățător gr. or. rom. în Buzias, sunt îndatorați a depune sumele incuse în cassele de păstrare „Lugoșana” în Lugoș, „Timișana” în Timișoara; 20% ale capitalului nominal după fiecare acție au a se

De nuntă el se lăsa,
Pe mireasă o ducea
De unde Gruia-a furat-o,
Și acolo o lăsat-o.

Culeasă de *Emilian Novacoviciu* din Răcășdia.

Poesii populare.

Foaie verde de săcără,
Aș'a zis bădița-aseară,
Că sunt floare de trifoiu
Și 'naintea lui gunoiu.
Ba nu, măr' bădiță, bade,
La inimă nu mă arde,
Că nu-'s floare de trifoiu,
Nici 'naintea ta gunoiu,
Nice floare de pe șine,
Nici gunoiu la fie-cine,
Ci-'s floare crescută 'n iarbă,
La lume să fiu eu dragă,
Cum 'ți-am fost, bade, și ție
Până 'mi-ai dat omenie;
Omenia 'ți-ai mâncat,
Și eu, bade, te-am lăsat.

Culese de *Sava Strengar*, elev-tipograf.

solvi la 8 zile după ținerea adunării generale constituând la mâna delegaților denumiți de către direcțiune; ear solvirea restului se va statori de adunarea generală prin statut.—Terminul final pentru subscriere se deșige pe 1 Octomvre 1900 st. n.

V. Adunarea generală. Convocarea acestei adunări se va efectui prin invitări ce se vor trimite fiecărui subscrișitor de acție, ear adunarea generală se va vesti mai târziu, pe lângă respectarea §. 154 din legea comercială. Subscrierea în prospect, în cas de lipsă încă întocșita recipisul invitații. La adunarea generală au drept a participa semnatorii, care au solvit rata 1 a de 10% și taxa de înscriere după fiecare acțiune semnată. Fundatorii pe baza § 183 C. com. își susțin dreptul a denumi direcțiunea pe primul 3 ani, dar vor fi îndatorati a și depune socoata la adunarea generală, spre a și pute câștiga absolutoriul. Întru-cât adunarea generală nici până în 2 Iunie dela termenul încheierii subscrișiorilor nu s'ar ținé, semnatorii acțiunilor pot pretinde restituirea întregilor sume solvite, fiind fundatorii pentru toate solidarmente răspunzătorii. Toate corespondențele și întrebările obveniente, precum și remiteroa coalelor cu banii încuși, să se adreseze la membrul fondator: Pr. On. D. Ioan Pepa, în Buzias.

Buzias, în comitatul Timiș, la 5 August st. n. 1900.

Ioan Pepa, protopresbiter în Buzias;
Ioan Nedelcu, avocat în Buzias;
Dr. Pavel Jurma, avocat în Buzias;
George Lupșia, preot în Blajava. (Și încă 20 iscălituri.)

Roada câmpurilor în est-an.

Dările de seamă, sosite din toate părțile țării la ministerul unguresc de agricultură, de la raportorii economici, arată că starea sămănăturilor a fost următoarea în cea din urmă trime (20—31) a lunii Iulie.

Caldurile arzătoare din ultimele 10 zile ale lunii Iulie, au făcut mari pagube. Toate spicoasele și așa zicând peste întreagă țeara, au suferit din pricina acestor călduri nesămuite, și anume așa de mult, că și grăul și săcără și orzul și ovėsul, în foarte multe părți, au răsplătit cu mult mai slab pe economi, decât dacă nu le părliuau aceste călduri. Au perdut toate și în bunătațe și în cătățime. Din știrile raportorilor economici reiese, că peste tot roada anului de față a dat mai puțin și decât se aștepta, deși se aștepta să fie numai mijlocie.

Grăul, de toamnă și de primăvară, sămănat tot cam pe aceeași întindere, ca anul trecut, a dat anul trecut 38 $\frac{1}{2}$ milioane măji metriche, dar' estan abia dă 36 $\frac{1}{2}$ mil., deci cu două milioane măji metriche mai puțin, ear' în ce privește bunătațea, încă cu 15—20% mai slab ca anul trecut.

Săcără a fost sămănată pe mai puțină întindere ca în alți ani, și și cătă s'a sămănat, a adus mari desamăgiri economilor atât ca bunătațe, cât și ca cătățime. Întreagă roada săcării se poate numi abia o mijlocie slabă. De tot sunt doar' 10 $\frac{1}{3}$ milioane măji m. de săcără, față de 12 mil. din anul trecut. Ba nădejdiile legate de săcări sunt la sfirșitul lui Iulie cu 80.000 măji m. mai slabe decum erau la mijlocul lunii.

Orzul de toamnă încă a dat napoi în prea multe locuri. Va da cam 6-8 măji m. de juger, de tot cam 11-3 milioane măji față de 13-41 mil. din anul trecut, deci și aici o scădere mare. În părțile muntoase orzurile erau (la finea lui Iulie) în secerare, mai „la țeară” în imblătire. Cea mai dureroasă desamăgire în orzuri au avut-o

mai ales cei din ținuturile unde mult orz pentru producția de ovėsul n'a avut nici el șansa bună. A fost părliț și el reu de rile din Iulie, dar' l'au stricat furtunile, ici-colo grindina, așa că lui în țară se poate socoti în parte, în parte slabă mijlocie. Va da peste 6 măji de juger, de tot milioane m. m. față de 11.79 mil. m. m. din anul trecut.

Cucuruzul a fost și el în parte în desvoltarea sa și în formarea beii, prin prea arzătoarea vreme. Pe alocurea a avut de urmărirea și uscarea frunzelor. Ploiștile căzute cătă capătul lunii colea, au mai înviorat cucuruzul, o roadă bună se poate nădeji, mai dacă timpul îi va fi priincios, ear de-acel încolo.

Gruppenele (cartofii, grăubaraboi) au dat tot nădejdi, dar' uscăciunea timpului, de ce bim, apoi ivirea de felurite ploaie (goange) stricăcioase lor, și peronospora, — toate la care multe locuri au făcut pustiiri în pene. Ploi noue pot însă să bine gruppilele târzi.

Sămănturile de grădină, pe se și curechiurile, numai pe au putut trece cu pace peste țele ce le atinsă. Varza mai cătă pe multe locuri de însesă gubitoare.

Hămeiurile sunt hămeite după ploaie. Ca să se îndreptătrebuie de apă. Cele timpurii culese, dând rod slab.

Înul și cânepa stau mai înul peste tot, cânepa în parte.

Tutunul a fost ofilit rău cetă. Pe alocurea furtunile au picat foile și așa l'au scărșănatate.

Napit de zahăr și de măr' peartă doar' cei mai bine călădar' o ploaie bună i-ar ajuta pe ei. Pe ici-colea îi strică țele.

Luferna și trifoiurile au costura a doua și a treia mijlociu, pe alocurea slab, calitate bună.

Pășunile au fost, pe cele multe locuri, prefacute în verșușve de cătă ferbințelile zile luna Iulie.

Vile dădeau nădejdi mijlocie slabe, ear' furtunile și timpul le slăbesc din ce în ce. Peronos și rugina s'au ivit pe multe Stropitul urmează, și ele totuși în parte mulțamitoare.

Poame sunt puțin în țară mai în unele părți ale țării, roada pomilor atinge măsura

Invățătura ce trebuie să o scoți din aceste știri despre starea roșilor purilor, este: Ca bunii nostri economi nu alerge iute-iute la țirg cu fiecare laș de grău ce au imblătit, și căt de ieftin, ci să se sălească a-și ținé căt de bine grăul, căt ajunge mai în iarnă ori spre primă mare căutare, cu preț cu mult mai prețurile de batjocură (1 fl. 35 cor. dau acum pentru el).

La bură (marele țirg) din Buzias au și început a se ridica prețurile lor, și ele, după toate prevederile, ridica tot mai mult. Dacă noi grăul cu vinderea, pe când vor fi prețurile nu vom mai avé ce vinde, ci vom noi atunci — scump!

Dr. Ioan David.

...ne străbate pe toți câți l'am... și plini de jale ne întrebăm: ce catastrofa a deslegat glon...

Maj. Sale Monarchul nostru, Prea Sântia Sa Dl. Episcop diecesan Iosif Goldiș, cu data 6 August n. a. c. a trimis un cerculariu către toate oficiile parohiale și protopresbiterale din eparhia Aradului, dispunând, ca: în urma diferenței mai noue de calcul între calendarul Iulian și Gregorian, serviciul divin dogologic obicinuit a-se ține la aniversarea nașterii Prealuminatului și gloriosului nostru Imperator și Rege Apostolic Francisc Iosif I., să se celebreze de aci înainte, pentru susținerea și mai departe a uniformității în toate bisericile, în aceeași zi, la 5/18 August, osebii ori precedat de utrenie și liturgie după obiceiul locului.

Ziua Impăratului în Arad. Măne (18 August n.), din privilegiul aniversării 70-a a nașterii Maj. Sale Monarchului, în biserica catedrală din Arad se va ține serviciu solemn divin. Va pontifica Prea Cuvioșia Sa părintele vicariu Vasile Mangra, cu covenita asistență După rugăciunea de dimineață va urma liturgia, apoi Te deum pentru sănătatea și îndelunga viață a Majestății Sale prealuminatului nostru Monarch.

Înbiul de 70 ani al Monarchului. Măne, 18 August n. M. Sa Monarchul împlinește 70 ani ai vieții. Din acest privilegiu I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Meșianu a adresat către oficiile parohiale din arhiepiscopia Transilvaniei o circulară, prin care ordonă a se servi aniversarea a 70 a zilei nașterii Monarchului nostru cu îndoită evlavie și solemnitate; ear' acolo, unde din cauza schimbării calendaristice, care a mutat praznicul, Schimbării la față" pe altă zi, nu s'ar întruni în număr mai mare la biserică, poporul fiind împrăștiat pe la lucrul câmpului, acolo să se repeșască și a doua zi, Duminecă rugăciunile pentru Majestatea Sa.

I. D. Ionescu, vechiul artist cântăreț, bine cunoscut prin toate părțile locuite de Români, care a făcut furori și prin părțile noastre cu „Cucoana Chirița", a încetat din viață la 13 l. c. n. la Sinaia.

Talent viguros, un tenor excelent, umorist de frunte, a delectat publicul de prin orașele României până în timpul din urmă, deși era aproape de 60 de ani.

El moare sărac, aproape părăsit, — dar nu va fi uitat de cei ce l'au cunoscut și l'au admirat.

O rectificare în numărul 132 și 137 al „Tribunei Poporului" a tractat „Un Sелеуșan" afacerea „pocățiilor". I-s'a dat loc, căci aducea casuri singuratic „de pocăiri", cari erau de interes obșteșc, căci e bine să se cunoscute pornirile acestor nenorociți rățesciți.

Însă la călăușul corespondenței erau și niște pișcătuți veninoase, cari atingeau pe unul dintre preoții din Sелеуș, adecă pe părintele Ioan Șerădan, pe notariul comunal, adecă pe domnul Teodor Crișan și pe învățătorul cu 8 clase, adecă pe dl Romul Popoviciu. Revisorul corespondenței, preocupat de partea cea obștească a corespondenței, a trecut cu vederea aceste pișcătuți, mai ales că cei pișcați nu erau atinși cu numele. Adecă șiretul corespondent și-a știut vîrî marfa veninoasă prin ciurul revisorului. Regretăm acest incident.

Domnul Ioan Șerădan, Teodor Crișan și Romul Popoviciu ne trimit o întimpinare lungă-lungă, în care întorc foiața și fac catastichul cel bogat al faptelor părintelui Z., care ar fi pricina „pocătișmului" în comună.

Nu putem da loc aceluși corespondențe, căci nu voim să dăm o stare iconă despre un preot. De este vinovat, om fiind și el, lege avem, după care să se judece. Cereți dela mai mari împlinirea legii, dar nu cereți să terfelim tagma preoțească...

Domnul paroh Ioan Șerădan, dl notar Teodor Crișan și dl învățător Romul Popoviciu, fie liniștiți, că lumea îi cunoaște de oamniul lui Dumnezeu și n'au trebuință

de scusă chiar față de dl Z., care de,.... pēatele noastre.

Credem a fi dat prin aceasta perfectă satisfacțiune celor atinși în Nr. 137 al foil.

Noue procese de presă. După-cum cetim în numărul de Joi (3/16 August) al „Tribunei" din Sibiu, dl Andreiu Baltes, redactor responsabil al „Tribunei" și dl Iosif Marshall, conducător al „Tipografeii", au primit Mercuri (2/15 l. c.) citație, prin care amândoi sunt poțiiți a se prezenta Vineri, 17 August, la judele de instrucție din Sibiu, pentru a li-se lua interogatoriul într'un nou proces de presă intentat „Tribunei" pentru agitație. — Ear pe ziua de 22 August n. dl A. Baltes e citat și la judecătoria cercuală din Sibiu, unde i-s'a intentat și „Foii Poporului" douē procese de presă, pentru comunicate apărute în Nr-rii 20 și 21 din anul acesta al numitel foil.

Tăcerea adăncă a ziarelor mari unguerești, asupra celor petrecute la congresul internațional studentesc din Paris, după ce înainte de congres se lăudau că merg în fața unei sigure biruințe, se explică prin câteva frase, pe cari le spicim dintr'o gazetă provincială, care n'a mai putut să și înghită amărăciunea, și isbucnește: „Tinerimea maghiară a suferit o înfrângere rușinoasă"; „Românii vorbesc excelent franțuzește, între Maghiari nici unul nu s'a găsit, care să fi știut să țină un discurs în franțuzește"; „președintele grupului valah reprezenta totodată și asociațiunile studenților (români) din Ungaria"; „când valahii au făcut, plângerea, că Lucian Bolescu studentul valah, a fost eliminat dela Orade, au prezentat aceasta ca o persecuție politică. Din partea maghiară răspunsul a fost atăta: „Nu este așa"! Dar cum este, nimeni n'a spus-o".

Ear conclusia dureroasă pentru nobilii cu „diszmagyar", a fost spusă de președintele congresului, Effisio: „Membrii congresului consideră pe Români nu numai de prieten, ci chiar de frați".

„Budapesti Hirlap" ar pute să ne spună: oare acum cum stăm cu biruința sigură?

Dacă esită, vom mai spune-o noi.

Înbiul catolicilor ungarî. Deja din 1/14 l. c. s'au început sărbările înbileului de 900 ani al catolicismului în Ungaria. Centrul sărbărilor este Strigoniul, dar ele se fac și în alte orașe și centre catolice. Sărbările durează mai multe zile în Strigoniu a fost inaugurată în aceeași zi statuia Trinității. Cu acest privilegiu primatului Vaszary a primit pe membrii capitolului din Strigoniu, comunicându-le un decret al papei, prin care toți aceștia sunt numiți prelați și protonotari, titlu ce-l vor ave pe viitor toți canonicii din Strigoniu. La sărbarea din Strigoniu au luat parte ministrul Széll, Wiassics, Lukács, Darányi și Plosz.

Noul deputat dela Tapoleza. Marti, 14 l. c. n., s'a făcut alegerea de deputat dietal în cercul Tapoleza, în locul răposatului Mócsy Antal. Alegerea s'a terminat noaptea târziu și s'a ales guvernamentalul Hertelendy Ferencz cu 1393 voturi față de candidatul partidului popular, Abaffy Emil care a întrunit numai 874 voturi.

„Asociațiunea" la Băile-Herculane. În sensul §§ lor 23 și 26 din statutele „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român", se convoacă adunarea generală ordinară a „Asociațiunii" la Băile-Herculane, pe zilele 9 și 10 Septembrie st. nou 1900, pe lângă următorul program: Ședința I: Duminecă, în 8 Septembrie st. n. 1900, la 11 oare înainte de amiază. Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării generale; 2. Constatarea delegaților prezenți; 3. Raport despre activitatea comitetului central în anul expirat; 4. Alegerea comisiunilor: a) pentru examinarea raportului general; b) pentru examinarea rațiociniului pe anul 1899 și a proiectului de budget pentru anul 1901; c) pentru studiarea proiectului de regulament despre înființarea secțiunilor științifice și literare, înaintat spre aprobare; d) pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor. 5. Propuneri eventuale. Ședința II: Luni, în 10 Septembrie st. n. 1900, la 10 oare înainte de amiază. Ordinea de zi: 1. Rapoartele comisiunilor exmisse în ședința primă; 2. Propunere relativ la inactivarea secțiunilor științifice și literare; 3. Fixarea locului pentru proxima adunare generală; 4. Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale; 5. Închiderea adunării generale. Disertațiunile se vor ceti în o ședință spe-

cială, ce se va ține Duminecă, în 9 Septembrie n., la oarele 3 p. m. Se observă, că eventualele disertațiuni și propuneri au să fie prezentate în scris președintelui Asociațiunii (în Sibiu, Strada-Morii Nr. 8) cu 8 zile, ear eventualele interpelațiuni cu 3 zile înainte de adunarea generală. Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român", ținută în Sibiu, la 9 August 1900: — I. M. Moldovanu m. p., președinte; Nicolau Toșan m. p., notar.

„Vatra părăsită", este titlul celei mai noi navelle din popor, datorite d-lui Ioan Slavici. Atragem atențiunea publicului cititor asupra acestei valoroase scrieri a celui mai distins prosator român.

Se găsește de vânzare broșura apărută în editura tipografiei „Minerva" din București, într'o elegantă formă, în Arad la librăria Klein.

Rodul prunelor și al viilor în România. Anul acesta — spune „Amicul Agricultorului", rodul prunelor este considerabil de mare. Prunii se rup de multul rod ce poartă. Am văzut pruni rușiți și despicăți astfel, încât sunt expuși periculiului în anul viitor. De ce? Fiind-că nu îngrijim de bieții pomi și ei ne dau fructe în anii bunii atâtea, încât se rup. De ce când sunt atât de încreșcați de rod nu-i rărim? Și rodul ar fi mai bun și nici pomii nu s'ar rupe.

Ca și pentru plantațiunile de pomi roditori, anul acesta va rămâne memorabil și pentru producțiunea strugurilor în România. Mai toate viile, până și unele slabe și rău tratate, sunt pline de rod.

Stipendii. Consistorul diecesei Aradului publică concurs pentru 4 stipendii a 400 coroane din fundațiunea „Elena Ghiba-Birta". Petenții vor ave să dovedească cu documente autentice: 1. Că sunt născuți în comitatul Arad, Bihor, Bichiu sau Cenad, din părinți de naționalitate română ori greacă și de confesiunea gr. or., cu conformarea parohului competent, că și de present aparține atât petentul, cât și părinții la biserica gr.-or română. 2. Că sunt săraci. Atestatul de paupertate să fie subscris și de preotul competent, în cas de înrudire cu petentul — de protopresbiterul concernat. 3. Progresul făcut în anul școlar expirat 1899 și 1900 prin testimoniu școlar, și purtarea în biserică prin atestat special de la catichetul școlii, ce a frecventat-o. 4. Sunt sănătoși la corp, prin atestat medical. 5. Școala și locul, unde voesc a-și continua studiile și dacă mai au și alt stipendiu. 6. Petițiunile să fie înaintate la adresa Venerabilului Consistor gr. or. român din Arad până la 13/25 August 1900.

ULTIME ȘTIIRI.

Trupele aliate — în Peking.

Colonia, 15 August. „Kölnische Zeitung" are știrea, că trupele marilor puteri au ajuns deja la Peking. Chinezii fug din capitală către grămadă. Îndărjitul prinț Thuan și ceilalți conducători ai Boxerilor au părăsit deja Peking-ul.

New-York, 15 August. Din isvor acreditat i-se anunță lui New-York-Journal, că trupele aliate Lunia trecută au năvălit în Peking. Reprezentanții de acolo ai puterilor străine sunt salvați și se află sub scutul armatei.

Colonia, 15 August. Vice-regele Li-Hung-Ciang a sfătuit pe Impărăteasa chineză, ca să nu împiedece intrarea trupelor străine în capitala Chinei.

Poșta Redacției.

Dr. Șt. P. Lugoj. Unde dai și unde crapă! Pentru despărțământul Asociațiunii din Caransebeș sare reuniunea de cântărit din Lugoj?

Editor: Aurel Popoviciu Barcianu. Red. respuns: Ioan Russu Șirianu.

Noutăți

Arad, 17 August 1900. Aniversarea nașterii Majestății Sale în diecesa Aradului. Din aniversării a 70-a a nașterii

Avis! Rugăm pe toți abonenții foii noastre, cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit abonamentul, să grăbească a-și achita datoria. În caz contrar li-se va întrerupe trimiterea pe mai departe a ziarului.

Administrația.

Noua „Revistă Română”. Nr. 15 de la 1 August 1900 are următorul sumar: Cronică politică: C. R. Motru. — Cătră un nou ideal și o nouă umilință. — Literatură și filologie: Pompiliu Eliade. — Vieșă și scrierile lui G. L. Frolo. Jean Bari. — Dintr'un jurnal de bord. (Tipuri marine). — Folclor: I. Aureliu Candrea. — Caloianul. — Note și discuțiuni: Ștefan I. Rănovanu. — Psihologia artistului dramatic. (Anchetă asupra artiștilor de la Teatrul Național). D. Gusty. — Aniversarea

lui Paulsen. N. Manegețiu. — Ceva despre psihologia poporului român. — Mișcarea literară și științifică: A. D. Xenopol. Principiile fundamentale ale istoriei. — D. Nanu. Nocturne (poezii). — Dr. Augustin Bunea. Episcopul Ioan Inocențiu Klein. — Dintre imitațiunile lui Ioan de la Bucci. — Emilia Cioran. Călătoriile patriarhului Macarie de Antiohia în țările române. — Notițe bibliografice. — Suplimentul I: Chestionar privitor la psihologia poporului român. (Răspunsuri de: căpitan Emanuel, Părcăianu, Avram Corcea, Nepo, Nicolae Manegețiu, E. P. B., Adriana Podol, locot. I. Achimescu) — Reviste străine despre România. — „Revista maritimă”. Suplimentul II: Casierul public (novelă de Ioan T. Neagu. — Elocința militară, (conferință ținută la cercul militar din Craiova la 15 Martie anul curent) de căpitan Emanuel Părcăianu.

Banca generală de asigurare mutuală. „TRANSILVANIA“

428 18-59

IN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiilor de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dealușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Oădănaț, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

Imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipiez de la mine cheltuielile de întabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de împrumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de împrumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4½ și 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 453 13-13

Szűcs F. Vilmos

ARAD, F6-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adună și marca poștală.

Cel mai mare deposit
de confecție

STERN M. A.

mantele; gulere, mantletturi și tot soiul de îmbrăcăminte pentru
dame

Arad, piața Andrassy.

478 1-1

Deposit mare

de îmbrăcăminte pentru bărbați tineri și prunci

NEUMANN

în Arad

colțul vis-à-vis de „CRUCEA ALBĂ“

Prețuri fixate.

Comande după măsură se execută solid și prompt

Se caută un învățăcel

pentru prăvălia de Coloniale a Domnului

Daniel Radivoevits în Bozovici

care se primește imediat, sub condițiuni favorabile.

472

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seară
(abstrăgând orele dela 9—11 în. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de lecuire:

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podagră, aprindere de nervi (ischias), durerea la coaste și la față, nevralgia, aprindere de pelița peptului și a foalelui, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb)

2. Morburi de sânge (cu ajutorul curei de mercuriu și iod), Ingrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere de pelița rinichilor, boala de zahăr (diabet).

3. Anemia, nevrasenia (slăbirea nervilor), nervositatea

4. Morburi de piele învechite, scrofule, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de

lecuirea cu apă rece, de massagiu sau împachetare. —

trebuințarea odată costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camere pentru inhalație, după metoda dela Gleichberg

berg Ems, pentru aprindere acute și învechite de gât

de plumânt, cum și pentru dilatare de plumânt și astmă.

Intrebuințarea odată costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. Intrebuințarea odată: 60 cr.;

bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvalescentilor

cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a om

nilor desvoltați, cari sufer de morburi de inimă și de stric

tarea coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după cum e felul

casului de boală.

Fie-care bolnav se bucură de scutarea ce li-o prescrie medicul

său propriu, sau după sfatul ce însumi li-l dau. Ori-ce îndeplinire

curei se întreprinde sub veghierea mea personală.

Dr. A. HECHT, 450 22-2

Arad, strada Templon, palatul Minorităților. Telefon: Nr. 270.